

- доброчесності;
- об'єктивності;
- професійної компетентності та незалежної ретельності;
- конфіденційності;
- професійної поведінки.

Отже, результати дослідження дозволяють зробити наступні висновки:

1. В Україні наразі етичні норми аудитора регулюються здебільшого Міжнародним кодексом етики та Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

2. Для досягнення цілей професії аудитори зобов'язані керуватися фундаментальними принципами, також відомими як етичні стандарти, у своїй повсякденній роботі. Приміром: чесність, об'єктивність, професійна компетентність і належна обачність, конфіденційність і професійна поведінка.

Список використаних джерел

1. Салова Н., Професійна етика аудитора: фундаментальні принципи Аудитор / Наталія Салова // України Аудитор України. – № 6 (235). – 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.pspaudit.com.ua/files/psp_14-19_salova.pdf.

2. Мельник Н.Г. Особливості аудиту на міжнародному рівні: монографія / Н.Г. Мельник. – Економічна криза: фактори, моделі та механізми подолання: монографія / за заг. ред. С.А. Ткаченка, М.С. Пашкевич. – Дніпропетровськ: НГУ, 2015. – С. 143-152.

3. Code of Ethics for Professional Accountants [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ethicsboard.org/iesba-code>.

АУДИТ ПРИБУТКУ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Олександр БУРЛАКОВ

*к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку,
оподаткування та технологій електронного бізнесу,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,*

Олена ЯРОЩУК

*студентка 2 курсу ОС «Магістр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»*

Надзвичайно важливим показником господарської діяльності підприємства, який перебуває у центрі уваги всіх зацікавлених сторін, є кінцевий фінансовий результат. [1] Цей результат відображає ефективність управління і може бути виражений у вигляді прибутку або збитку. Прибутковість виступає

визначальним чинником фінансової стійкості, оскільки через отримання прибутку можна збільшити власний капітал, розширити виробництво та зменшити основні ризики [2].

Грунтовні наукові дослідження, які спрямовані на поліпшення методології зовнішнього аудиту фінансової звітності та внутрішнього аудиту господарської діяльності підприємств, були проведені такими вченими, як Ф. Бутинець, Г. Давидов, Л. Кулаковська, В. Немченко, О. Петрик, І. Пилипенко, Н. Проскуріна, В. Рудницький та Б. Усач. Не дивлячись на велику кількість наукових досліджень у сфері аудиту формування кінцевого результату господарювання, існують певні проблемні аспекти, які залишаються нерозв'язаними. Ця ситуація обумовлена постійно зростаючими вимогами щодо ефективної методології аудиту прибутку та отримання якісної інформації щодо впливу різних факторів на його формування та подальше використання з подальшим відображенням у фінансовій звітності.

В результаті дослідження процесу управління прибутком, автором виявлено, що прибуток є чистим доходом підприємця в грошовому виразі, який відображає винагороду за ризик, пов'язаний з підприємницькою діяльністю. Він визначається як різниця між загальним доходом та загальними витратами, здійснюваними в процесі цієї діяльності.

Отже, прибуток виступає кінцевою метою та рушійним фактором у ринковій економіці. Тому ми переконані, що для суб'єкта господарювання прибуток одночасно є метою, результатом, стимулом та чинником економічної стабільності.

Методика аудиту прибутку передбачає послідовний ряд дій і методів для отримання надійної інформації щодо якісних і кількісних показників у фінансовій звітності [4]. У цьому контексті ми окреслюємо кілька важливих завдань при розробці загальної методики аудиту, серед яких ключовими є підвищення якості, досягнення результативності, забезпечення оптимальності, повноти та досягнення цілей аудитора.

Проблематика, пов'язана з методологією аудиту прибутку, досліджує й основні утворюючі фактори. Основними складовими визначення фінансових результатів підприємства є доходи та витрати [3]. Прибуток, як облікова категорія, формується як різниця між доходами і витратами, відображаючи приріст власного капіталу підприємства, сформованого під час підприємницької діяльності протягом звітного періоду, не враховуючи внесків власників до зміни капіталу. Наведена концептуальна модель аудиту враховує процеси створення та використання прибутку (рис. 1).

Розроблена модель відтворює концепцію аудиту прибутку, який представлений у різних формах фінансової звітності, починаючи від його становлення і закінчуючи використанням у вигляді чистого прибутку в Звіті про фінансові результати (форма № 2); нерозподіленого прибутку в Балансі (форма № 1) і Звіті про власний капітал (форма № 4); прибутку до оподаткування в Податковій декларації з податку на прибуток підприємства.

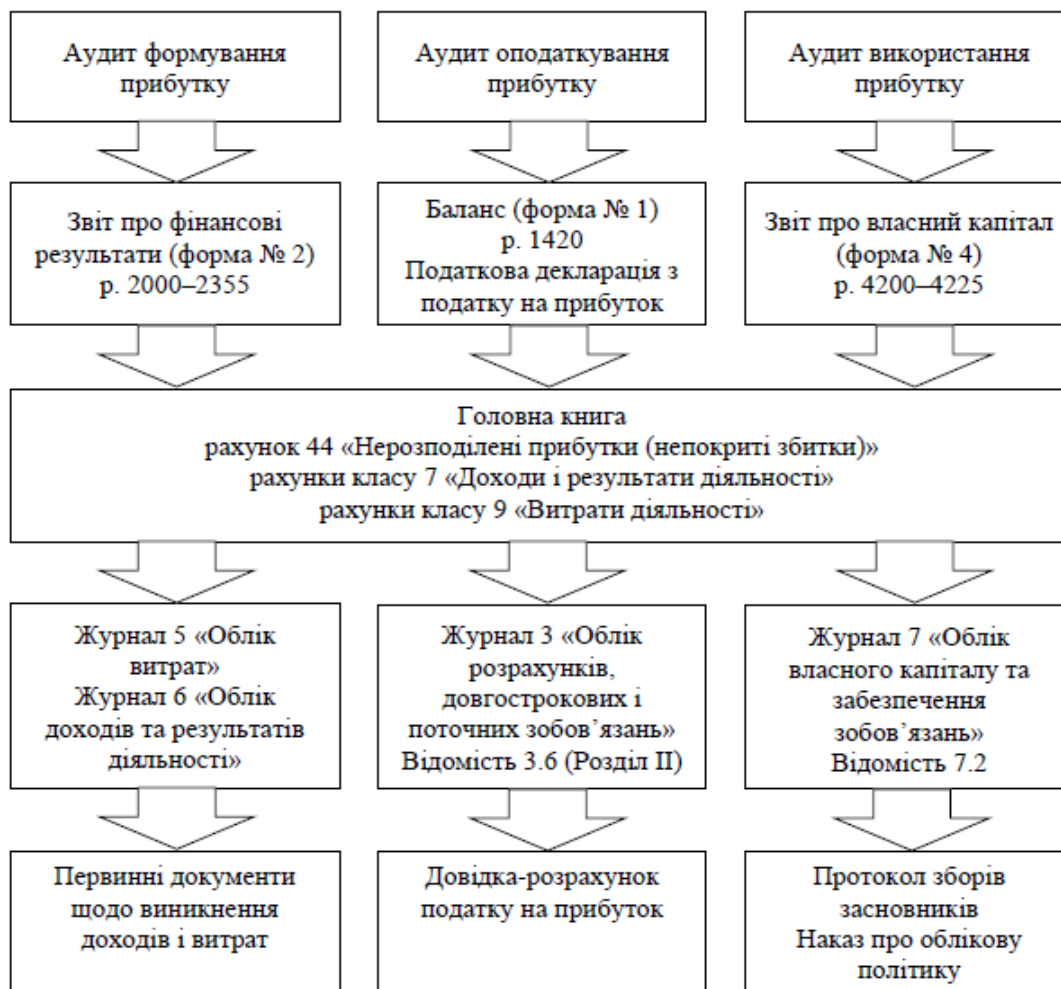

Рис. 1. Концептуальна модель аудиту формування та використання прибутку

На основі цієї моделі складається програма аудиту прибутку, яка повинна включати аудиторські процедури для вирішення завдань аудиторської перевірки та робочі документи аудитора, які містять посилання на джерела інформації для перевірки. В програмі аудиту також слід визначити терміни виконання кожного завдання аудиторської перевірки та відповідальність за їх виконання у кожному конкретному випадку. Оскільки програма аудиту повинна бути докладною організаційно-методичною інструкцією для проведення такої перевірки, методичну частину питань, що стосуються формування прибутку та його використання, наведено у таблиці 1.

До основних переваг аудиту прибутку варто включити:

- **Забезпечення надійності інформації:** Аудит прибутку допомагає виявити будь-які помилки чи викривлення у звітності, що можуть призвести до надмірного або недооцінювання прибутку. Це сприяє поліпшенню надійності фінансових даних.
- **Захист інвесторів і кредиторів:** Інвестори та кредитори використовують фінансову звітність для прийняття рішень щодо інвестицій або позик. Аудиторська думка надає їм додатковий рівень впевненості у відповідності звітності вимогам.

□ Дотримання регуляторних вимог: Багато країн і регіонів мають регуляторні вимоги щодо звітування і аудиту, які підприємства повинні дотримуватися. Аудитор допомагає переконатися, що підприємство відповідає цим вимогам.

Таблиця 1

Програма аудиту формування прибутку та його використання

№	Завдання аудиту	Перелік аудиторських процедур	Методи аудиту	Джерело інформації та робочий документ	Період аудиту	Відповідальна особа
1	Перевірка правильності формування прибутку	Встановлення правильності заповнення Звіту про фінансові результати; встановлення відповідності сум у фінансовій звітності, Головної книги; перевірка правильності бухгалтерських записів у журналах за рахунками доходів і витрат діяльності	Спостереження, перевірки, запити і підтвердження, повторне виконання, аналітичні процедури	Звіт про фінансові результати, Головна книга, Журнал 5/5А, Журнал 6, система первинних документів з обліку виникнення доходів і витрат, порівняльна таблиця аудитора		
2	Перевірка правильності розрахунку податку на прибуток та складання Податкової декларації з податку на прибуток	Встановлення правильності заповнення Податкової декларації з податку на прибуток; встановлення правильності визначення податкових різниць; встановлення правильності визначення суми податку на прибуток; перевірка правильності бухгалтерських записів на рахунку 641 «Розрахунки за податками»	Перевірки, запити і підтвердження, повторне виконання	Звіт про фінансові результати, Податкова декларація з податку на прибуток, Головна книга, Журнал 3, Бухгалтерська довідка (розрахунок), порівняльна таблиця аудитора		
3	Перевірка правильності використання прибутку	Встановлення правильності заповнення Балансу та Звіту про власний капітал; встановлення відповідності сум у фінансовій звітності та у Головній книзі; перевірка правильності та дозволених бухгалтерських записів у журналах за рахунками 4 класу	Перевірки, запити і підтвердження, повторне виконання, аналітичні процедури	Установчі документи, протоколи зборів засновників, Баланс, Звіт про власний капітал, Головна книга, Журнал 7, порівняльна таблиця аудитора		

□ Залучення інвестицій: Якщо підприємство прагне залучити нові інвестиції, аудитована фінансова звітність може бути більш привабливою для потенційних інвесторів, оскільки вона є більш достовірною.

□ Збільшення довіри громадськості: Аудит прибутку допомагає збільшити довіру громадськості до фінансової звітності підприємства та аудиторських організацій.

Отже, удосконалення методики аудиту прибутку є важливим завданням для забезпечення ефективного контролю над фінансовою звітністю та збільшення надійності інформації для прийняття рішень.

Список використаних джерел

1. Бурлаков О.С. Вдосконалення ефективності управління підприємством шляхом впровадження інформаційних систем / О. С. Бурлаков, І. М. Мушеник // Інформаційні технології і автоматизація – 2021 : матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 21–22 жовт. 2021 р. / Одес. нац. акад. харч. технологій ; орг. ком.: Б. В. Єгоров (голова) та ін. – Одеса, 2021. – С. 135–137. – Бібліогр.: 5 назв.

2. Зінченко О. Показники і критерії якості прибутку на етапі його використання. Актуальні проблеми економіки. 2009. № 7 (97). С. 106–111.

3. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2016–2017 років. URL: https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-auditufbclid=IwAR3PCFlqK2h2JWyybx2-JJ9vO4QSapwhA_FghfUYeBhHzZDfoDiXZn5NzKI (дата звернення: 07.07.2021).

4. Прохар Н., Ночовна Ю. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. 257 с.

5. Янок Д. Облік, аналіз і аудит фінансових результатів в умовах стандартизації звітності: автореф. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.04. Київ, 2005. 22 с.